

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ה) וְהָיָה כְּשֶׁם שְׁיִישׁ הַטְּיָה נְטִייה, סְטִייה לְמִטָּה מִן הַדַּעַת
 2 שהדעת היא הדרך הישרה והממוצעת שְׁהוּא שְׁנִטִייה מִמְנָה נִקְרָא בְּשֵׁם
 3 שְׁטוּת דְקִלְפָּה, הִיפֵךְ הַקְדוּשָׁה, הֵנָּה כְּמוֹ כֵן יִשְׁנֹו הַטְּיָה נְטִייה
 4 מִהַדְרֵךְ הַמְמוּצָעַת וְהַרְגִילָה לְמַעְלָה מִן הַדַּעַת, וְהוּא שְׁטוּת
 5 דְקִנְיָשָׁה, כְּפִי שְׁהוּלֵךְ וּמִבְּאֹר.
 6 וְהֶעֱנִין הוּא, דְהֵנָּה אָמְרוּ
 7 רַז"ל (כְּתוּבוֹת יז עֲמוּד א)
 8 "אָמְרוּ עָלָיו עַל ר' יְהוּדָא
 9 בְּרַבִּי אֵילְעָאִי, שְׁהָיָה נוֹטֵל
 10 בַּד שֶׁל הֶדֶס וּמְרַקֵּד לְפָנָיו
 11 הַכֶּלֶה וְכוּ', כְּדִי לִשְׂמַח אוֹתָהּ רַב
 12 שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק מְרַקֵּד
 13 הִיָּה מְרַקֵּד לְפָנָיו הַכֶּלֶה אֲתַלְתִּי
 14 (שְׁלֹשׁ בְּדִין שֶׁל הַרְסִים, זוֹרֵק
 15 אֶחָת וּמִקְבֵּל תּוֹפֵס אֶחָת,
 16 רַש"י), אָמַר רַבִּי זִירָא קָא
 17 מְכַסְּף לָן סְבָא הוּקֵן מִבֵּיִישׁ אוֹתָנוּ
 18 (שְׁמִזְזִיל בְּכַבּוּד תְּלַמְדִי
 19 חֲקָמִים וְנוֹהֵג קָלוֹת רֵאשׁ
 20 בְּעַצְמוֹ לְרַקּוֹד כֵּן לְפָנָיו הַכֶּלֶה,
 21 רַש"י), כִּי נָח נִפְשִׁיה אֶפְסִיק
 22 עֲמוּדָא דְנוּרָא בֵּין דִּידֵיה
 23 לְכֹלָא עֲלָמָא וְכוּ', כִּאֲשֶׁר נָחַח
 24 נִפְשׁוֹ (וּנְפַטֵר מִן הָעוֹלָם) הַפְסִיק (חֲצִין)
 25 עֲמוּד אֵשׁ בֵּינוּ לְכֹל הָעוֹלָם, וְאוֹ אָמַר
 26 רַבִּי זִירָא אֶהְיִי לִיה שׁוֹטִיָּה
 27 לְסְבָא הוֹעִיל לוֹ לִזְקֵן הַשּׁוֹט שְׁלוֹ
 28 (שׁוֹט שֶׁל הֶדֶס שְׁהָיָה מְרַקֵּד
 29 בּוֹ, רַש"י) וְאָמְרִי לִיה וִישׁ
 30 אוֹמְרִים שְׂרַבִּי זִירָא הַתְּבַטָּא בְּנוֹסַח
 31 אַחַר, שְׁהוֹעִילָה לוֹ לִזְקֵן שְׁטוּתֵיה
 32 לְסְבָא הַשּׁוֹטוֹת שְׁלוֹ (שְׁהָיָה
 33 מִתְּנַהֵג כְּשׁוֹטָה, רַש"י),
 34 וְאָמְרִי לִיה וִישׁ אוֹמְרִים שְׂרַבִּי זִירָא
 35 הַתְּבַטָּא שְׁהוֹעִילָה לוֹ לִזְקֵן שְׁיִטְתֵּיה
 36 לְסְבָא" (שְׁיִטְתוֹ וּמִנְהַגוֹ,
 37 רַש"י), דְשְׁטוּת זוֹ שֶׁל זְלוּל
 38 בְּכַבּוּד עֲצֻמוֹ, כְּבִיכּוֹל, וְעִשִׂית מַעֲשֵׂה
 39 שְׁנֵרָאָה כְּשִׁטּוֹת כְּדִי לִשְׂמַח אֶת הַכֶּלֶה
 40 הָרִי הִיא לְמַעְלָה מִן הַדַּעַת,
 41 שְׁהוּא מְדַרְגָּה גְבוּהָה וְנִפְלְאָה
 42 בְּמָאֵד מָאֵד, הַתְּנַהֲגוֹת בְּדֵרֵךְ שֶׁל
 43 לְמַעְלָה מִן הַדַּעַת, בְּדֵרֵךְ עֲלִישְׁכִּלִית,
 44 הִיא דְרַגָּה רוּחָנִית גְבוּהָה בִּיּוֹתֵר, וְהִיא
 45 נוֹבַעַת מִהֲבַנָּה וְהַכְרָה עֲמוּקָה בְּמַעֲלָתוֹ וְחִשְׁבּוֹתוֹ שֶׁל עֲנִין הַנִּישׁוּאִין כְּמֵאֵמֶר
 46 חֲכָמֵינוּ ז"ל דְאִישׁ וְאִשָּׁה הָרִי זְכוֹ אִם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה זְכוֹ הָרִי

שְׁכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם, דְאִישׁ הוּא אוֹתִיּוֹת אֵשׁ י' וְאִשָּׁה הוּא
 אוֹתִיּוֹת אֵשׁ ה', וְכֹאֲשֶׁר זְכוֹ אִזְ הָרִי הֵם י"ה שֶׁ ה' כּוֹ', (וּבָא
 בְּגִלּוּי כֹּאֲשֶׁר הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה זְכוִים וִישׁ עֲלֵיהֶם הַשְּׂרָאָת הַשְּׁכִינָה הַאֲלוּקִית
 חִדְּבַר בָּא לְיַדִּי בִּישׁוּי בְּכַךְ שֶׁהֵם זְכוִים לְהִקִּים בְּנִיָּן עֲדִי עַד כּוֹ' נִצְחִי,
 לְדוּרֵי דוֹרוֹת, דְּבַר שִׁתְּכֵן רַק כְּבוֹחַ
 הַבּוֹרָא), אִם כֵּן הָרִי זֹו הִרְקִידוּ
 לְפָנָיו הַכֶּלֶה בְּעוֹרָה כּוֹ מְדַרְגָּה
 גְבוּהָה, לְכֵן בְּשִׁבִיל זֶה בְּשֶׁל
 הַדְּרַגָּה הַגְּבוּהָה שְׁלוֹ בְּעַבְדוּת ה',
 לְמַעְלָה מִטַּעַם וְדַעַת עַל-פִּי הַשְּׁכֵל,
 זְכָה לְגִלּוּיִים נְעִלִים בְּיּוֹתֵר שֶׁל
 אוֹר אֲלוּקִי מְדַרְגָּה גְבוּהָה מֵאֵד
 דְאֶפְסִיק עֲמוּדָא דְנוּרָא כּוֹ',
 שֶׁהַפְסִיק עֲמוּד אֵשׁ בֵּין מִיטְתוֹ לְכֹל
 הָעוֹלָם שְׁזָהוּ בְּחִינַת גְּלוּי אוֹר
 בְּגִלּוּי מִמֶּשׁ בְּאוֹפֵן הַנְּרָאָה לְעֵין כֹּל
 כּוֹ'.
 וְהוּלֵךְ וּמְפַרֵט אֶת הַמַּעֲלָה וְהַחֲשִׁיבוֹת
 הַמִּיּוּחָדֵת שֶׁל "שְׁטוֹת דְקְדוּשָׁה":
 וּבִיאור הֶעֱנִין הוּא, דְהֵנָּה אוֹר
 אֵין סוּף מְצַד עֲצֻמוֹ וּמְהוּתוֹ הָרִי
 לִית מְחֻשְׁבָּה תְּפִיסָא בֵּיה
 כְּלָל, שׁוֹם מְחֻשְׁבָּה אֲנוּשִׁית לֹא
 'תּוֹפְסַת' וּמְבִינָה אוֹתוֹ כֹּלל וְהוּא
 לְמַעְלָה מִגְּדֵר הַשְּׁגָה, הוּא נַעֲלָה
 לֹא רַק מִהֲבַנָּה וְהַשְּׁגָה בְּפוּעֵל אֵלֹא
 אִפִּילוֹ מ'גְּדֵר הַשְּׁגָה" הֵינּוּ שְׁכֵל
 הַהַגְּדָרָה שֶׁל הַבְּנָה וְהַשְּׁגָה לֹא
 מְתִיחַסֵת אֵלָיו מִלְּכַתְחִילָה דְכָל
 הַשְּׁגָה רַעִיּוֹן שְׁכֵלִי שִׁיכּוֹל לְהִיּוֹת
 מוֹבֵן וּמוֹשָׁג הֵנָּה גַם הִיּוֹתֵר
 נְעִלִית גַם הַרְעִיּוֹן הַנַּעֲלָה בִּיּוֹתֵר
 וְהַעֲמוּק בִּיּוֹתֵר שְׁקֵשָׁה מֵאֵד לְהַבִּין
 וְלִהְיֵשִׁיג אֶת הָעוּמֵק שֶׁל הָרִי הוּא
 בְּגְדֵר הַשְּׁגָה עַל כָּל פְּנִים,
 אֲבָל מָה שְׁאִינוּ בְּגְדֵר הַשְּׁגָה
 וּמִלְּכַתְחִילָה נַעֲלָה מִלְּהִיּוֹת מוֹבֵן
 וּמוֹגְדֵר הָרִי אֵי אֶפְשָׁר לֹא יִתְּכֵן
 שְׁיִתְּפֵס בְּהַשְּׁגָה כְּלָל,
 וְכִדְאִיתָא ב'סְפָר שֶׁל בֵּינּוּנִים'
 פְּרָק יח, וְהָ לְשׁוֹנוֹ: "וּלְגַבֵּי
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא
 מַעֲצֵם מְהוּתוֹ לְמַעְלָה מִן הַשְּׁכֵל
 וְהַדַּעַת וְלִית מְחֻשְׁבָּה תְּפִיסָא
 בֵּיה כְּלָל וְלֹא אֲדַע בְּהַמּוֹת
 בֵּיה כְּלָל וְאֵין מְחֻשְׁבָּה תּוֹפְסַת
 וּמִשְׁגִּיגָה בּוֹ כֹּלל, הַכֹּל גַם הַחֲכָמִים
 הַגְּדוּלִים בִּיּוֹתֵר כְּפִתְיִים חֲסִירֵי שְׁכֵל אֲצִלוּ לְגַבֵּי יְהִבְרָךְ, כְּדִכְתִּיב